

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาท่ามใต้
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเมื่อเกิดความแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น และหากเกิดความเสียหายเกิดขึ้นก็จะเป็นการเกิดความเสียหายที่น้อย

การนำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันการทุจริตล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด องค์กรบริหารส่วนตำบลนาท่ามใต้ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อน หน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริต และประพุดติมิชอบได้

องค์กรบริหารส่วนตำบลนาท่ามใต้ จึงจัดทำการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง	๑
๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๑
๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๒
๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๗. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	๔
๗.๑ การระบุความเสี่ยง	๔
๗.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๕
๗.๓ เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)	๖
๗.๔ เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	๖
๗.๕ กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of risk)	๗
๗.๖ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)	๘

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาท่ามใต้ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถลดความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตให้แก่บุคลากรในองค์กร ถือเป็นการป้องกันการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือกรณีที่พบกับการทุจริตจะช่วยเป็นหลักประกันระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่ประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระอีกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรฐานระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติ ของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงาน) เป็นลักษณะ pre - decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะการกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ post - decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร COSO ๒๐๑๓ (Committee of sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๑ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กรรักษาไว้และจงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในสามารถดำเนินการต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจจะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

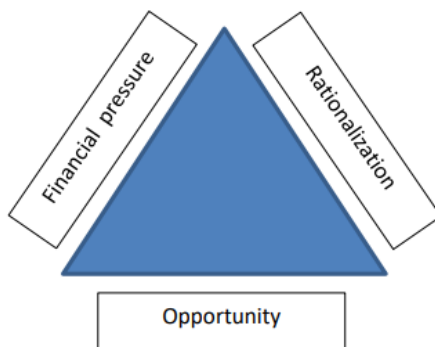
หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กันมีอยู่จริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้ จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการกำกับควบคุมภายใน มีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ หาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

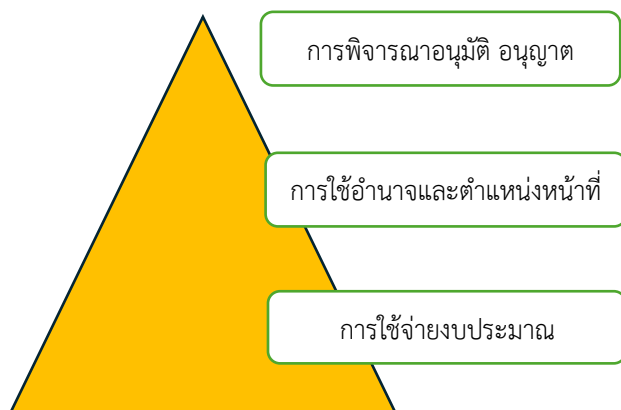
๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ของทางราชการ

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๑๐ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑ การระบุความเสี่ยง
- ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
- ๓ เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)
- ๔ เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
- ๕ กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of risk)
- ๖ จัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk map)
- ๗ จัดทำตาราง Scoring ระดับความเสี่ยง
- ๘ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)
- ๙ จัดทำตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง
- ๑๐ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๗. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การเตรียมการเพื่อประเมินความเสี่ยง ต้องดำเนินการ ดังนี้

- คัดเลือกกระบวนการงานของประเภทงานด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต (มาจาก ๓ ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณา อนุญาต ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ)
- เลือกงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เลือกกระบวนการงาน จากที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เตรียมข้อมูล ขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์การปฏิบัติงาน ของกระบวนการงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๗.๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

การนำข้อมูลที่ได้จากการเตรียมข้อมูล ในส่วนของรายละเอียดและขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในการปฏิบัติงานนั้น อาจประกอบด้วยกระบวนการย่อย จึงให้ระบุความเสี่ยงโดยอธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงที่เสี่ยงต่อการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมิน เนื่องจากในระบบงานการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือความเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันการทุจริต หรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทความเสี่ยง ซึ่งเป็น Known factor และ Unknown factor

Known factor	คงความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น เคยรับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายว่า จะมีโอกาสเกิดขึ้นซ้ำ หรือประวัติมีอยู่แล้ว
Unknown factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

เทคนิคการระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑ ระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknow Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
	Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknow Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
๑. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		
๑.๑ เจ้าหน้าที่ที่มีการเรียกเก็บเงินเพื่อช่วยให้การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตง่ายขึ้นหรือไม่เป็นไปตามกฎหมาย		/
๒. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่		
๒.๑ เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง		/
๓. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ		
๓.๑ การสืบราคาที่อาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริงจำนวน ๓ ราย ทุกราย		/
๓.๒ การตั้งใจในการจัดทำ TOR ที่มีจุดประสงค์ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง และพวกพ้อง แต่องค์กรเสียประโยชน์ เช่น การลือคสเปค หรือการกำหนดคุณลักษณะที่ทำให้ต้นทุนเกินความจำเป็น แต่ลดคุณภาพวัสดุ คุณภาพงาน		/

๗.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียด ดังนี้

- สถานะสีแดงเข้ม : ความเสี่ยงระดับต่ำมาก
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับต่ำ

 สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถไขความรอบคอบระมัดระวัง
ในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

 สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องของหลายคน หลายฝ่ายภายในองค์กร
มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุม

 สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องกับผู้บุคคลภายนอก คนที่ไม่
รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

๗.๓ เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)

ตารางที่ ๒ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสดังขึ้นเป็นประจำหรือเกิดขึ้นมากกว่า ๕ ครั้ง/ปี
๔	สูง	มีโอกาสดังขึ้นบ่อยครั้งหรือเกิดขึ้นไม่เกิน ๔ ครั้ง/ปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังขึ้นบางครั้งหรือเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้ง/ปี
๒	น้อย	มีโอกาสดังขึ้นน้อยครั้งหรือเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้ง/ปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังขึ้นได้ยากหรือเกิดขึ้น ๑ ครั้ง/ปี

๗.๔ เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลการดำเนินงาน

ตารางที่ ๓ ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษ ข้อมูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้านความ โปร่งใส สื่อมวลชนลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	หน่วยงานตรวจสอบเข้าทำการตรวจสอบ ข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายใน หน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า	แทบจะไม่มี

๗.๕ กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of risk) โดยใช้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ซึ่งระดับความเสี่ยงกำหนดไว้เป็น ๔ ระดับ และจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk map)

ระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต X ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

Degree of risk = Likelihood X Impact

ตารางที่ ๔ ระดับความเสี่ยง

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme risk : E)	๑๕ - ๒๕
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High risk : H)	๙ - ๑๔
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate risk : M)	๔ - ๘
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low risk : L)	๑ - ๓

ตารางที่ ๕ แผนภูมิความเสี่ยง (Risk map) รูปแบบที่ ๑

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕

ตารางที่ ๕ แผนภูมิความเสี่ยง (Risk map) รูปแบบที่ ๒

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

ตารางที่ ๖ Scoring ระดับความเสี่ยง

ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิด	ระดับความรุนแรง	ค่าความเสี่ยง โอกาส x ความรุนแรง
๑.ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติ			
๑.๑ เจ้าหน้าที่ มีการเรียกเก็บสินบน เพื่อช่วยให้การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตง่ายขึ้น หรือไม่เป็นไปตาม กฎหมาย	๒	๒	๔
๒.ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการใช้อำนาจและตำแหน่ง			
๒.๑ เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการ ตรวจรับพัสดุ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้างและจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง	๑	๒	๒
๓.ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ			
๓.๑ การสืบราคาที่ยาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง จำนวน ๓ ราย ทุกราย	๒	๒	๔

ตารางที่ ๖ Scoring ระดับความเสี่ยง (ต่อ)

ความเสี่ยงการทุจริต	โอกาสที่จะเกิด	ระดับความรุนแรง	ค่าความเสี่ยง
๓.๒ การตั้งใจในการจัดทำ TOR ที่มีจุดประสงค์ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง และพวกพ้อง แต่ต้องการเสียประโยชน์ เช่น การลื้อคสเปค หรือ การกำหนดคุณลักษณะที่ทำให้ต้นทุนเกินความจำเป็น แต่ลดคุณภาพวัสดุ คุณภาพงาน	๒	๒	๔

๗.๖ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ให้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๗ แสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต			
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต					
๑.๑. เจ้าหน้าที่ที่มีการเรียกเก็บสินบน เพื่อช่วยให้การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตง่ายขึ้น หรือไม่เป็นไปตามกฎหมาย	ดี		/		
๒. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่					
๒.๑ เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง และจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ถูกต้อง	ดี		/		
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ					
๓.๑ การสืบราคาที่อาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง จำนวน ๓ ราย ทุกราย	ดี	/			
๓.๒ การตั้งใจในการจัดทำ TOR ที่มีจุดประสงค์ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง และพวกพ้อง แต่องค์กรเสียประโยชน์ เช่น การลือคสเปค หรือ การกำหนดคุณลักษณะที่ทำให้ต้นทุนเกินความจำเป็น แต่ลดคุณภาพวัสดุ คุณภาพงาน	ดี	/			

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาท่ามใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙
การคัดเลือกกระบวนการงานที่มีความเสี่ยงการทุจริต

คัดเลือกกระบวนการงานของประเภทงานด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิด
 การทุจริต (มาจาก ๓ ด้าน ได้แก่ ๑. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณา อนุญาต ๒. ความเสี่ยง
 การทุจริตเกี่ยวกับการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ ๓. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ)

ประเด็น	เกณฑ์การประเมินความเสี่ยง	ระดับความความรุนแรง ของความเสี่ยง	วิธีการ/มาตรการ ควบคุมความเสี่ยง
๑. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	๑.๑ เจ้าหน้าที่ มีการเรียกเก็บสินบน เพื่อช่วยให้การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ง่ายขึ้น หรือไม่	๒ x ๒ (ปานกลาง)	๑.จัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงาน ตามระเบียบ/กฎหมาย อย่าง ละเอียด พร้อมติดประกาศให้ ประชาชนทราบอย่างเปิดเผย ๒.ประกาศนโยบาย No gift policy
๒. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	๒.๑ เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการ ตรวจรับพัสดุ มีการรับเงินหรือ ผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง และจงใจไม่ ปฏิบัติตามระเบียบ หรือไม่	๑ x ๒ (ต่ำ)	๑.เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงานให้กับพนักงาน และผู้บริหารท้องถิ่น ๒.จัดทำขั้นตอนการร้องเรียนให้ ประชาชนทราบ ๓.ประกาศนโยบาย No gift policy
๓. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ	๓.๑ การสืบราคา อาจไม่มีการสืบราคา จากผู้ประกอบการจริง จำนวน ๓ ราย หรือไม่	๒ x ๒ (ปานกลาง)	๑. จัดทำขั้นตอนการตรวจสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างคู่สัญญา ๒. หัวหน้าส่วนราชการมีการ ควบคุมและติดตามการทำงาน อย่างใกล้ชิดมีการตรวจทานและ กำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม ระเบียบอย่างเคร่งครัด ๓. อบรมเรื่องระเบียบการจัดซื้อ จัดจ้างฯ ให้พนักงาน ผู้บริหาร ท้องถิ่น คณะกรรมการ จัดทำร่าง TOR คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ทราบถึงขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆ ๔. รายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างต่อ ผู้บริหารท้องถิ่น ทุกครั้ง
	๓.๒ การจัดทำ TOR ที่มีจุดประสงค์ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง และพวกพ้อง แต่องค์กรเสียประโยชน์ เช่น การล็อก สเปค หรือ การกำหนดคุณลักษณะที่ทำให้ ต้นทุนเกินความจำเป็น แต่ลด คุณภาพวัสดุ คุณภาพงาน หรือไม่	๒ x ๒ (ปานกลาง)	